

DIAGNOZA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA TERENIE
GMINY **OBROWO**

Raport z badań przeprowadzonych w 2025 roku

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	7
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	7
PROBLEM ALKOHOLOWY	9
PROBLEM NIKOTYNOWY	10
PROBLEM NARKOTYKOWY	10
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	13
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH	15
ZABURZENIA ODŻYWIANIA	16
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW.....	17
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	17
PROBLEM ALKOHOLOWY	19
PROBLEM NIKOTYNOWY	21
PROBLEM NARKOTYKOWY	21
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	24
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH	26
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	27
ZESTAWIENIE WYNIKÓW DIAGNOZY	28
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	29
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	32
REKOMENDACJE	35
BIBLIOGRAFIA	38
SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	39
SPIS TABEL	39
SPIS WYKRESÓW	39
SPIS RYSUNKÓW	40

WPROWADZENIE

Uwarunkowania gospodarcze oraz zmiany struktury społeczno-ekonomicznej, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich kilku lat mają istotny wpływ na jakość życia i funkcjonowanie społeczności lokalnej. Wynikiem pewnych przeobrażeń jest nawarstwianie się problemów społecznych występujących na poziomie lokalnym.

Problemy społeczne „to ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludzi, przez silne grupy bądź przez charyzmatyczne jednostki oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”¹. Należy pamiętać, iż skutki problemów społecznych dotyczą nie tylko osób dotkniętych nimi bezpośrednio, ale równie często członków ich rodzin. Konsekwencjami problemów społecznych może być pogorszenie standardu życia, prawidłowego rozwoju jednostek, a także brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Sposobem na zbadanie i określenie występujących problemów w danej zbiorowości jest **Diagnoza Problemów Społecznych**. Jest ona pewnego rodzaju oceną aktualnego stanu rzeczy, która pozwala na identyfikację i opis zjawisk ograniczających lub stwarzających zagrożenie niezaspokojenia potrzeb danej społeczności.

Władze samorządowe gminy Obrowo realizując swoje zadania w zakresie wsparcia lokalnej społeczności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i wzmacnianiu jej potencjału zaobserwowały niekorzystne dla ogółu mieszkańców zmiany społeczne i trendy zagrażające właściwemu funkcjonowaniu, na skutek których może zaistnieć konieczność udzielenia osobom w kryzysie interdyscyplinarnej pomocy.

W wyniku niniejszych refleksji gmina Obrowo postanowiła przeprowadzić kompleksowe badania społeczne wśród **dorosłych mieszkańców** oraz **uczniów** na terenie Gminy, inicjując tym samym proces pozytywnych zmian społecznych.

¹ K. Frysztański, *Socjologia problemów społecznych*, Warszawa 2009, s. 20.

WYBÓR OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W *Diagnozie problemów społecznych na terenie gminy Obrowo* analizie poddano:

ALKOHOLIZM, czyli spożywanie alkoholu w sposób, który wykracza poza powszechnie uznawane wzorce picia okazjonalnego, obyczajowego i towarzyskiego. Dodatkowo u osób pijących alkohol występują zauważalne zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego i fizycznego².

NIKOTYNIZM, czyli silne uzależnienie od nikotyny i potrzeba sięgania po wyroby zawierające tę substancję, np. papierosy i e-papierosy.

NARKOMANIĘ, która obejmuje stałe lub okresowe zażywanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, w celach pozamedycznych³.

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, czyli wykorzystywanie Internetu oraz innych urządzeń elektronicznych w celu animowania czasu wolnego, utrzymywania kontaktów społecznych, grania w gry, itp.

UPRAWIANIE HAZARDU, które obejmuje szereg zachowań ryzykownych w zakresie podejmowania aktywności hazardowej, czyli obstawiania gier losowych i granie w gry na pieniądze⁴.

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE, czyli nałogi polegające na niekontrolowanym wykonywaniu pewnych czynności nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Np.: pracoholizm, „zajadanie” stresu i inne zaburzenia odżywiania lub kupowanie nowych rzeczy, chociaż nie są one potrzebne i przekraczają możliwości finansowe.

² Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003, s. 92.

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939 z późn.zm.).

⁴ Habat B. (red.), *Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2016, s. 83-84.

CEL BADANIA

Niniejsza Diagnoza została przeprowadzona w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenia głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Obrowo.

METODOLOGIA BADAŃ

Jest to określony proces postępowania badawczego uwzględniający sposoby zbierania, opracowywania, analizy i interpretacji danych, który umożliwia uzyskanie odpowiedzi na kluczowe pytania badawcze⁵, czyli w przypadku niniejszej Diagnozy – o skalę i nasilenie problemów społecznych ujętych w badaniu.

W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w gminie Obrowo badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. Dywersyfikacja **próby badawczej** pozwoliła na rozróżnienie zakresu danych problemów z różnych perspektyw.

Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu **ilościowej metodologii badań**. W przypadku obydwu grup, czyli uczniów oraz osób dorosłych zdecydowano na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), czyli ankiety umieszczonej na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich osób posiadających link. Niniejsza technika pozwoliła na pełne zachowanie anonimowości respondentów.

Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Obrowo została opracowana w oparciu o odpowiedzi uczestników badania na pytania zawarta w **ustrukturyzowanym kwestionariuszu ankiety**, którego charakter pytań był zależny od specyfiki danej grupy.

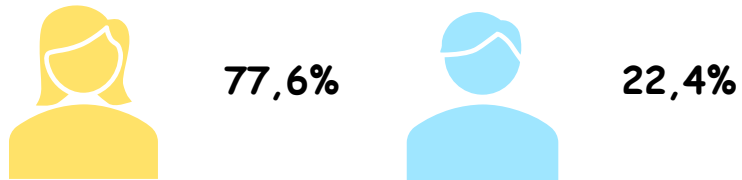
⁵ Skarbek W., *Wybrane Zagadnienia Metodologii Nauk Społecznych*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013, s. 62-63.

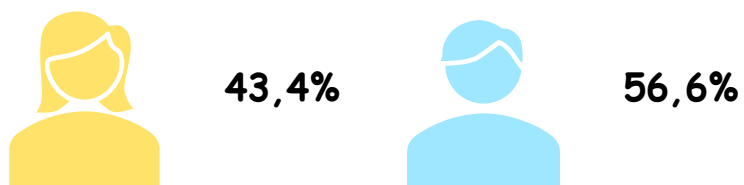
Respondenci uczestniczący w badaniu:

Rysunek 1. Struktura badanej grupy

272 dorosłych mieszkańców

113 uczniów

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o 0,5 pp. od 100%.

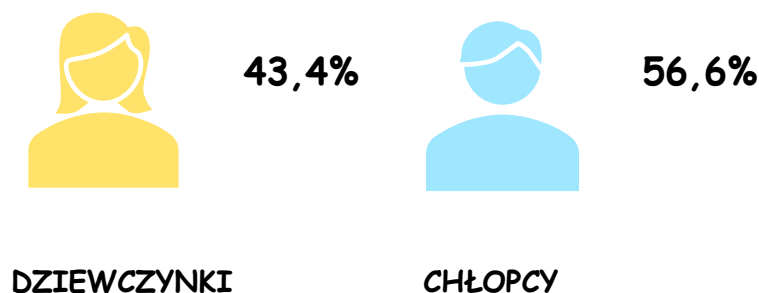
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy oraz uzależnieniami behawioralnymi.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Obrowo wypełnili łącznie 113 kwestionariuszy ankiet. Poniżej przedstawiono strukturę badanej próby z podziałem na płeć. Można zauważyć, że udział uczniów płci męskiej w badaniu diagnozującym problemy społeczne był większy niż uczniów płci żeńskiej. Chłopcy stanowili 56,6% próby badawczej, natomiast dziewczynki wypełniły 43,4% kwestionariuszy.

Rysunek 2. Płeć: N⁶=113

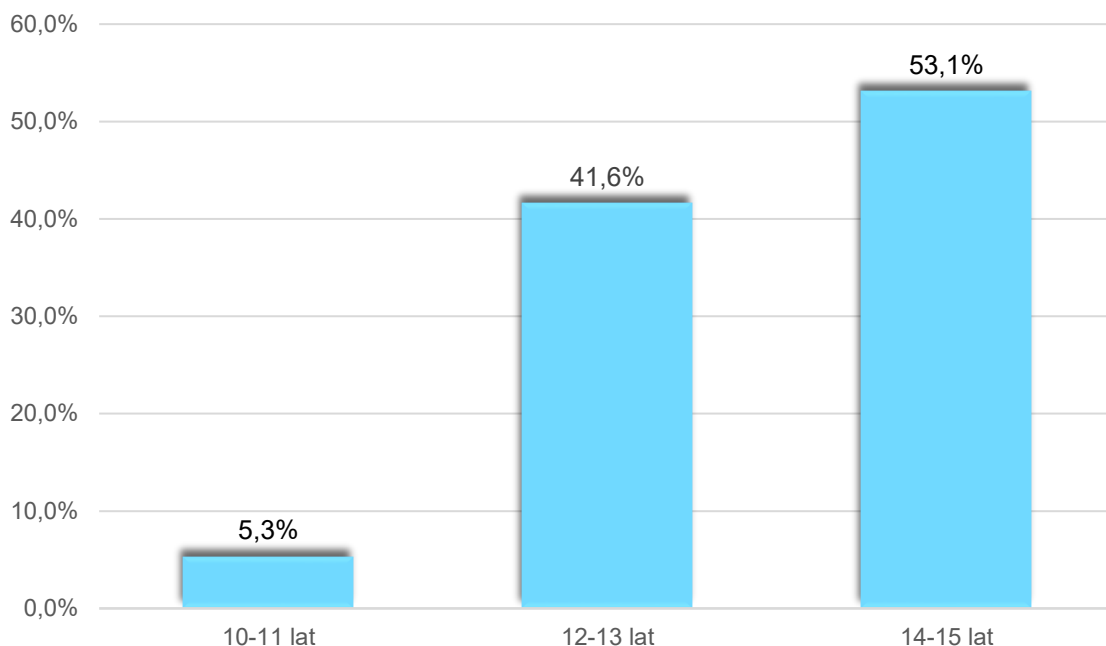

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci w wieku 14-15 lat – stanowili oni ponad połowę próby badawczej (53,1%), natomiast 41,6% stanowiły osoby w wieku 12-13 lat. Najmniejszą grupę stanowili ankietowani mający 10-11 lat (5,3%).

⁶ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

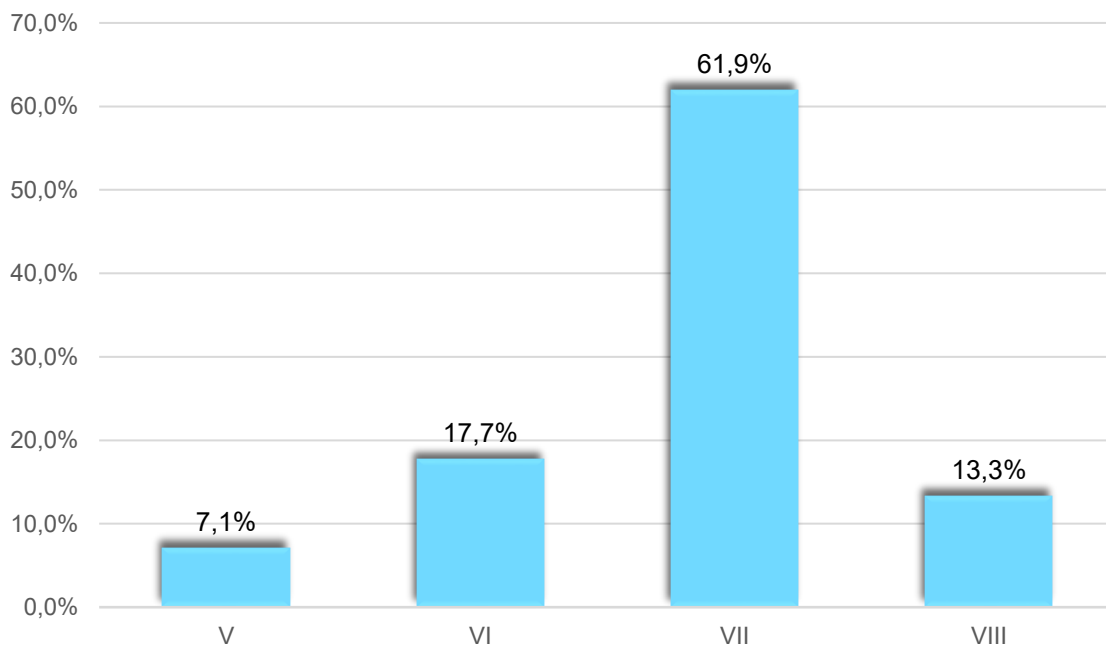

Wykres 1. Wiek: N=113

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 61,9% ankietowanych uczęszcza do VII klasy, 17,7% do VI klasy, 13,3% to uczniowie klasy VIII, z kolei najmniejszy odsetek stanowili uczniowie V klasy szkoły podstawowej – 7,1%.

Wykres 2. Klasa: N=113

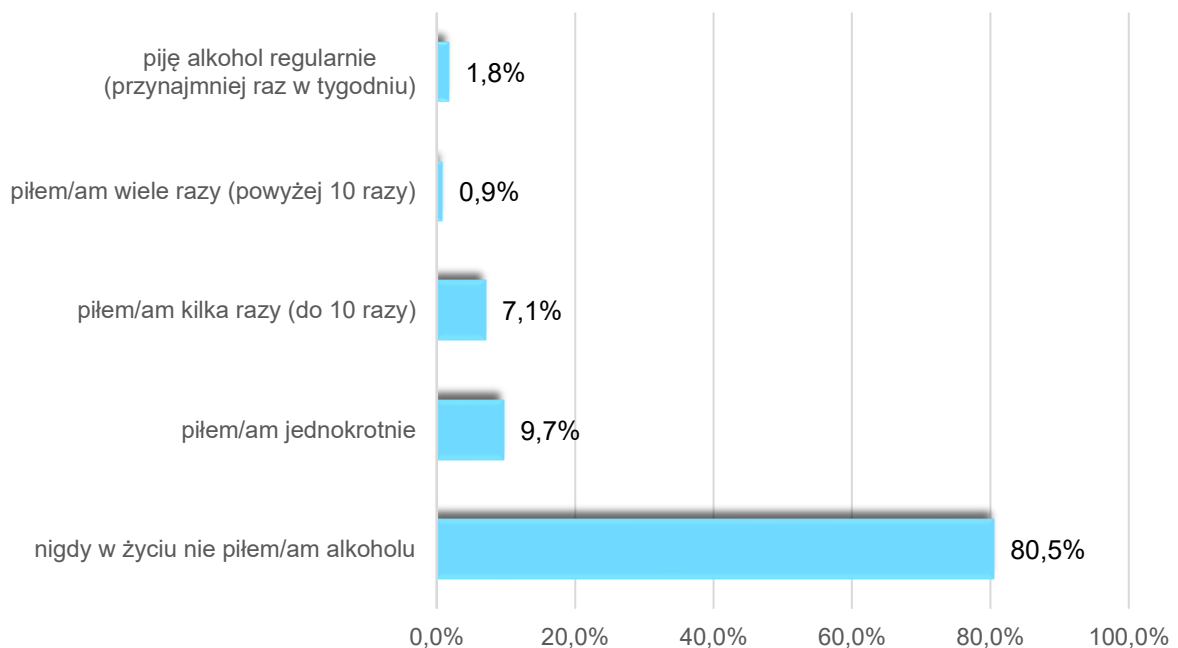

PROBLEM ALKOHOLOWY

Jeden z analizowanych w Diagnostyce obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z terenu Gminy. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 19,5% uczniów, wśród których 9,7% spożyło go jednokrotnie, 7,1% – kilka razy (do 10 razy), 1,8% pije alkohol regularnie (przynajmniej raz w tygodniu), a 0,9% – wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=113

Kolejne pytanie zadane uczniom uczęszczającym do szkół znajdujących się w Gminie miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych badanych odpowiedzi, kontakt z alkoholem miało w tym okresie 5 osób (23,8%), wśród których po 2 sięgnęły po niego 1-2 razy lub więcej niż 7 razy (po 9,5%), natomiast 1 osoba zrobiła to 3-4 razy (4,8%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 1. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=21

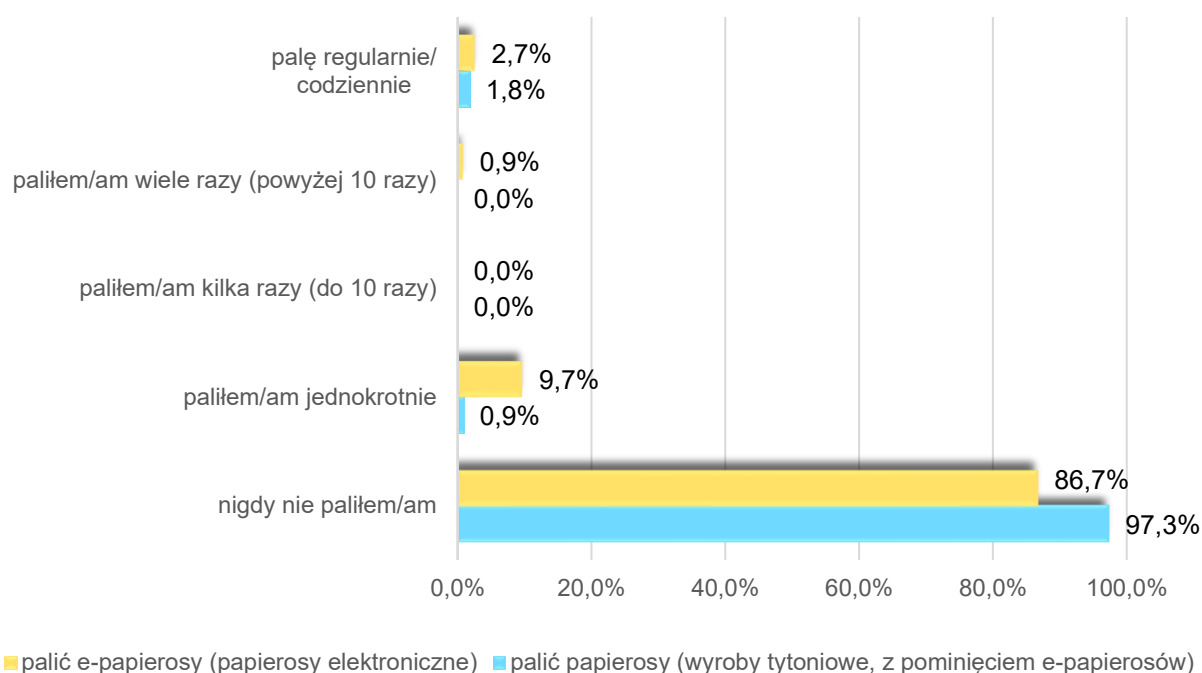
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	76,2%	16
1 – 2 razy	9,5%	2
3 – 4 razy	4,8%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	9,5%	2

PROBLEM NIKOTYNOWY

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z Gminy podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi (papierosami) miało 2,7% ankietowanych, wśród których 1,8% pali je regularnie/codziennie, a 0,9% zrobiło to jeden raz. Kontakt z e-papierosami miało 13,3% ankietowanych, wśród których 9,7% paliło je jednokrotnie, 2,7% sięga po nie regularnie/codziennie, a 0,9% robiło to wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=113

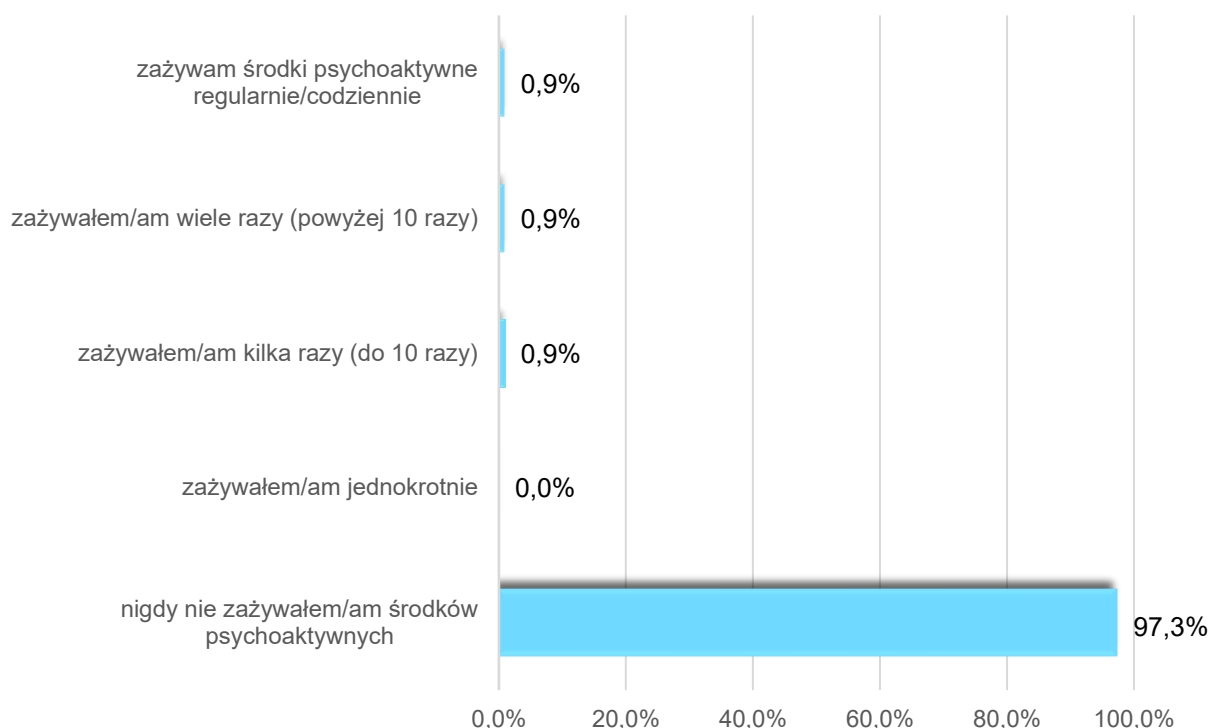

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejny z analizowanych w Diagnostyce obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu, młodych mieszkańców zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, sięgnęło po nie 2,1% badanych, wśród których po 0,9% deklaruje regularne/codziennie zażywanie środków psychoaktywnych, przyznaje, że robiło to wiele razy (powyżej 10 razy) lub kilka razy (do 10 razy).

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=113

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 2 osoby w analizowanym okresie nie sięgały po tego typu substancje (66,7%). Natomiast 1 badany wskazał na zrobienie tego więcej niż 7 razy (33,3%).

Tabela 2. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/ dopalaczy/ leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	66,7%	2
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	33,3%	1

Zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po 1 uczniu wskazało na marihuanę, amfetaminę oraz inne substancje, (po 33,3%).

Tabela 3. Jakie były to substancje? N=3

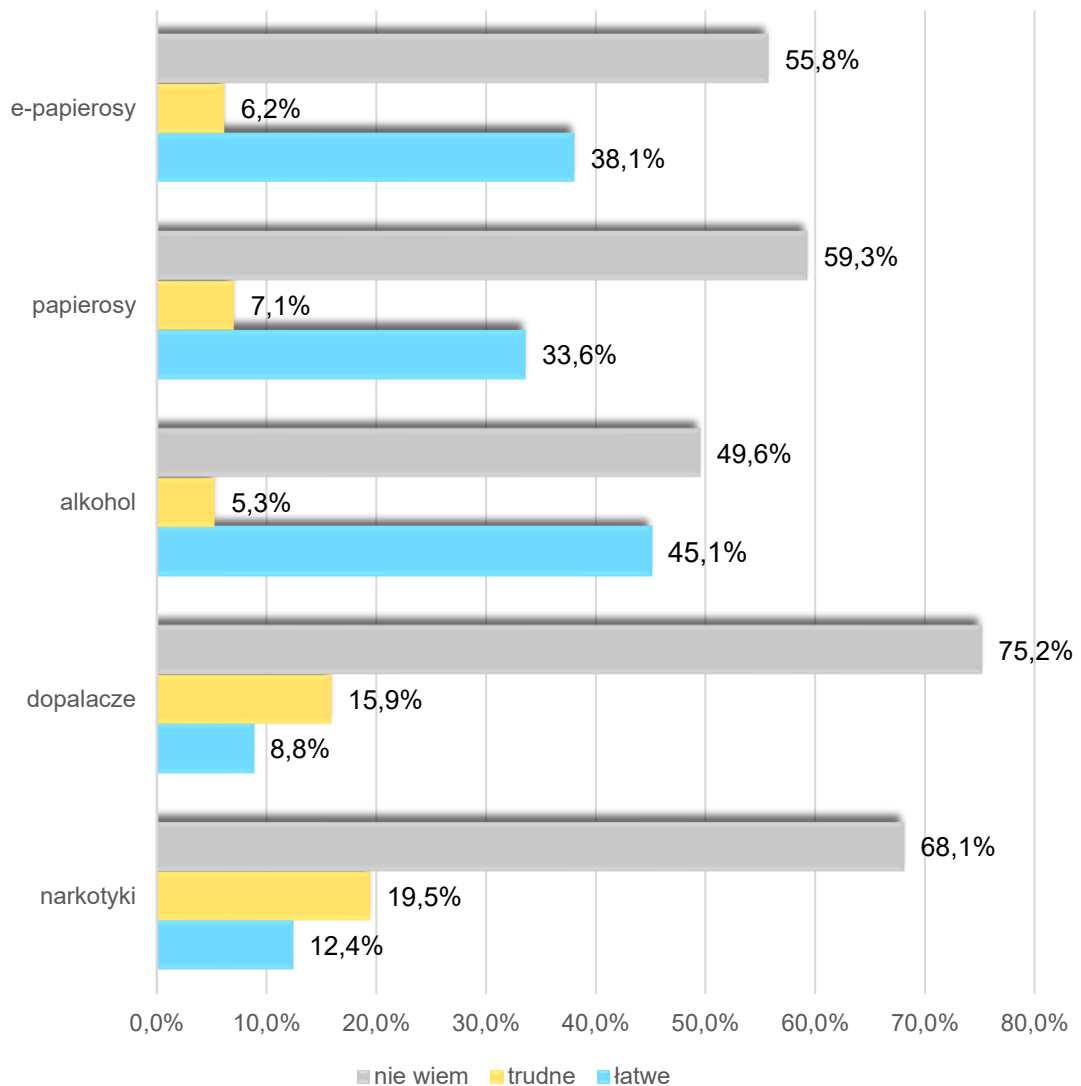
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	33,3%	1
amfetamina	33,3%	1
inne	33,3%	1
mefedron	0,0%	0
dopalacze	0,0%	0
leki w celu odurzenia	0,0%	0

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów oraz e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, szkodliwe oraz nielegalne substancje są dostępne w Gminie, w tym przede wszystkim alkohol, papierosy tradycyjne i e-papierosy. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ▶ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 38,1% młodych mieszkańców, a trudne dla 6,2%,
- ▶ papierosy są łatwe do zdobycia dla 33,6% respondentów, a trudne dla 7,1%,
- ▶ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 45,1% badanych, a trudny dla 5,3%,
- ▶ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 8,8% uczniów, a trudne dla 15,9%,
- ▶ narkotyki są łatwe do zdobycia dla 12,4% ankietowanych, a trudne dla 19,5%.

Wykres 6. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, napoje energetyczne, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=113

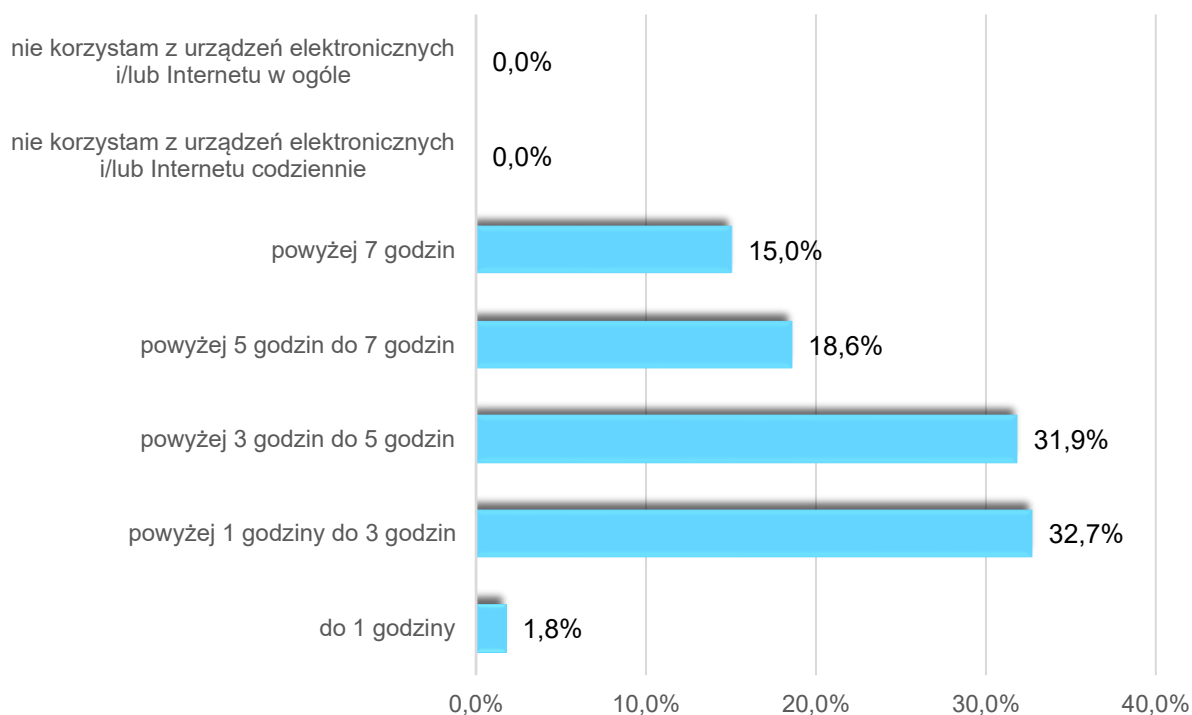

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie jak dużo czasu uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, 32,7% respondentów spędza czas w ten sposób powyżej 1 do 3 godzin dziennie, 31,9% – powyżej 3 do 5 godzin, zaś 18,6% – powyżej 5 do 7 godzin w ciągu dnia. 15,0% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich powyżej 7 godzin, a 1,8% ankietowanych przyznało, że korzysta z nich do 1 godziny dziennie.

Wykres 7. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=113

W dalszej kolejności badanych zapytano o to, czy kiedykolwiek zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Taka sytuacja zdarzyła się 33,9% badanych (38 osób), w tym 22 ankietowanym zdarza się to czasami (19,6%), 7 uczniów kłamie w tej sprawie bardzo często (6,3%), 5 osobom zdarzyło się to jeden raz (4,5%), a 4 respondentów przyznaje, że robi to często (3,6%).

Tabela 4. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeniach elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami? N=113

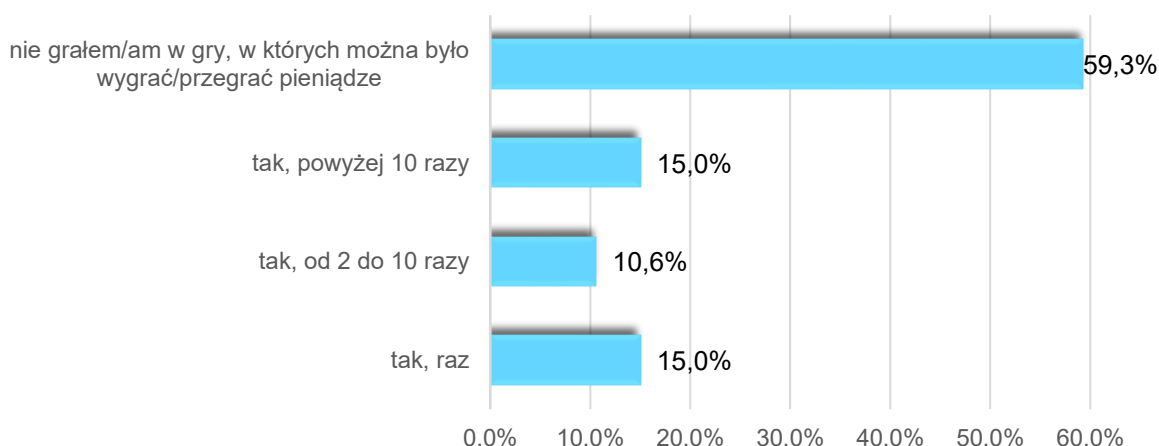
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	6,3%	7
tak, często	3,6%	4
tak, czasami	19,6%	22
tak, jednokrotnie	4,5%	5
nie	66,1%	74

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 40,6% badanych. Wśród tych osób po 15,0% grało w nie 1 raz lub powyżej 10 razy, a 10,6% – od 2 do 10 razy.

Wykres 8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=113

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju podejmowanych gier, w których wygraną/przegrana były pieniądze. 26 osób wskazało na zdraпки (56,5%), 15 respondentów na inne gry (32,6%), wśród których wymieniono CS, keydrop.com, niger, fortnite, roblox, minecraft, 8 pool, g4, black jack oraz zakłady z kolegami, 9 ankietowanych na gry karciane, np. poker, w tym online (19,6%), a po 7 uczniów grało na maszynach do gier hazardowych (w tym online) oraz kupowało kupony lotto (po 15,2%). Dodatkowo 5 osób obstawiało zakłady bukmacherskie (10,9%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 5. W jakie gry, w których wygraną/przegrana były pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=45

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	56,5%	26
inne	32,6%	15
gry karciane, np. poker (w tym online)	19,6%	9
lotto	15,2%	7
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	15,2%	7
zakłady bukmacherskie	10,9%	5

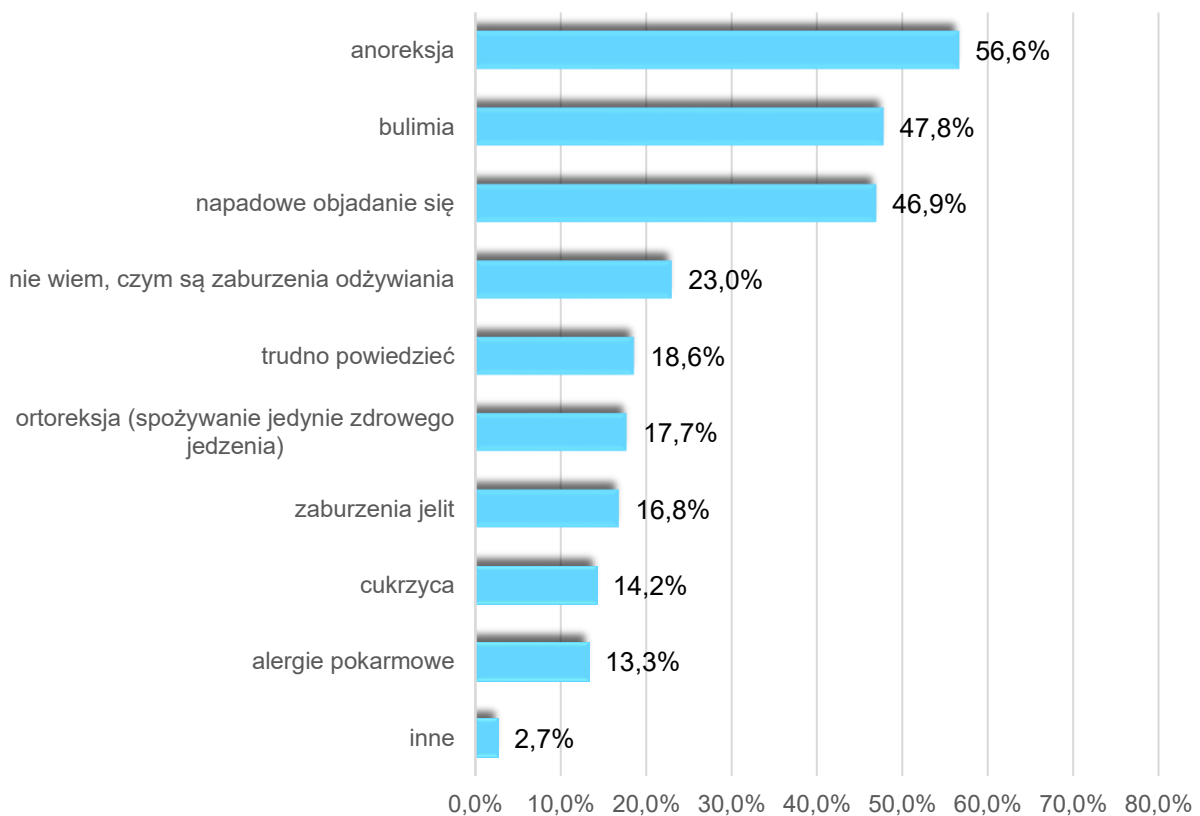
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Następna część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Obrowo dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którym zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (56,6%), 47,8% uczniów wyróżniło bulimię, 46,9% – napadowe objadanie się, a 17,7% – ortoreksję (spożywanie jedynie zdrowego jedzenia). Ponadto część uczniów błędnie uważa, że do zaburzeń odżywiania zalicza się zaburzenia jelit (16,8%), cukrzycę (14,2%) oraz alergie pokarmowe (13,3%). Odpowiedź „inne” wybrało 2,7% respondentów. Ponadto, 23,0% osób przyznało, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 18,6% respondentów miało trudność z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 9. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=113

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

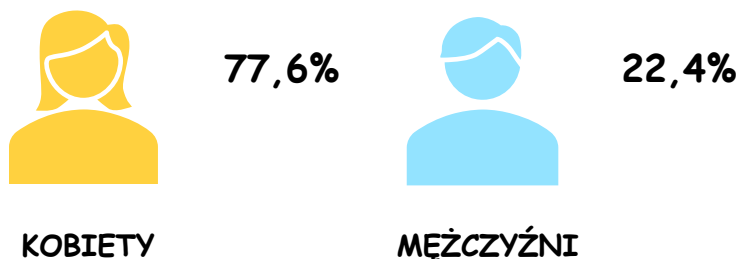
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Obrowo, a także skala korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Obrowo udział wzięło łącznie 272 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość ankiet przekazały kobiety, które uzupełniły łącznie 77,6% kwestionariuszy, natomiast mężczyźni przekazali pozostałe 22,4% ankiet.

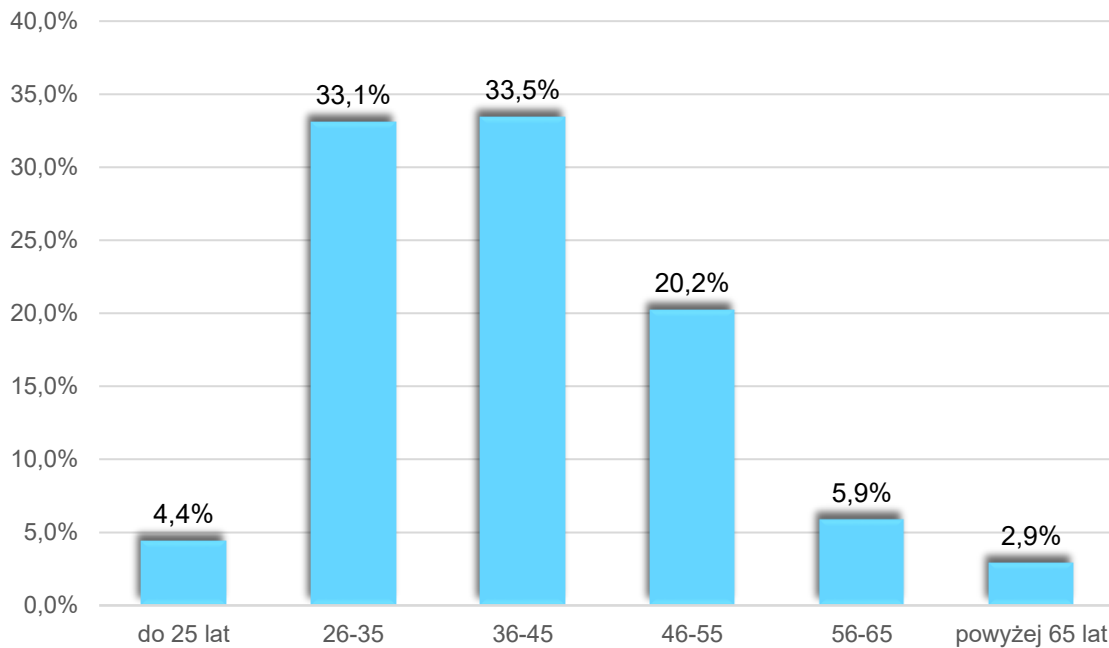
Rysunek 3. Płeć: N=272

Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem ich wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (33,5%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (33,1%). W badaniu udział wzięli również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (20,2%), 56-65 (5,9%), mieszkańcy poniżej 25 roku życia (4,4%) i osoby powyżej 65 lat (2,9%).

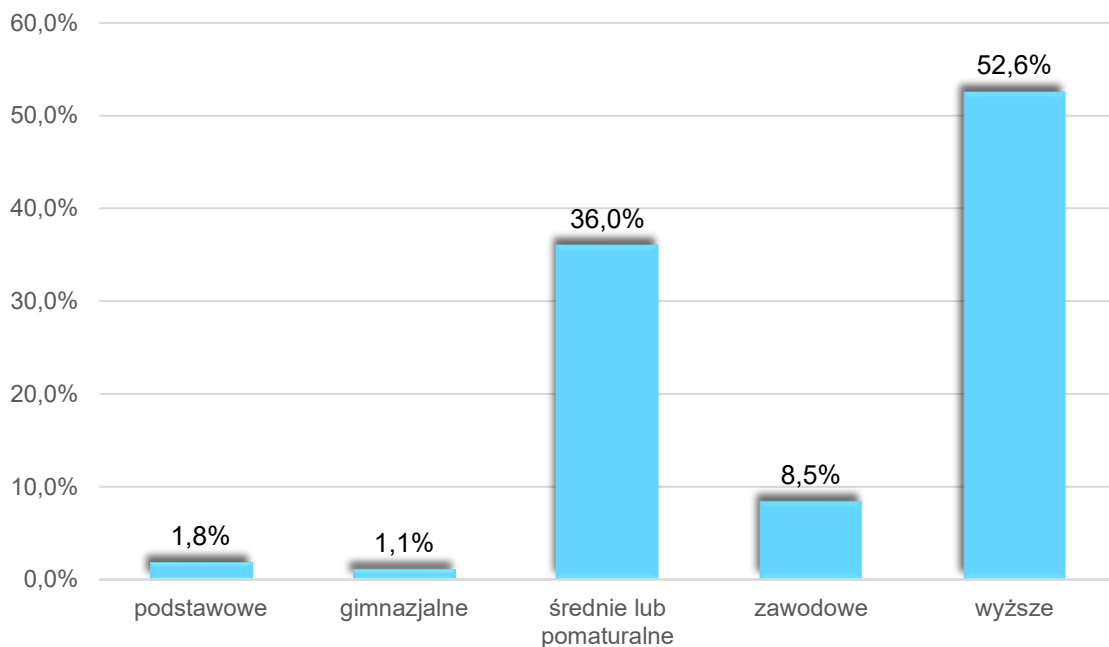

Wykres 10. Wiek: N=272

Respondenci zostali zapytani również o wykształcenie. Jak wynika z ich deklaracji, 52,6% badanych legitymuje się wykształceniem wyższym, a 36,0% – średnim lub pomaturalnym. 8,5% kwestionariuszy ankiet wypełnili mieszkańcy z wykształceniem zawodowym, 1,8% – podstawowym, a 1,1% – gimnazjalnym.

Wykres 11. Wykształcenie: N=272

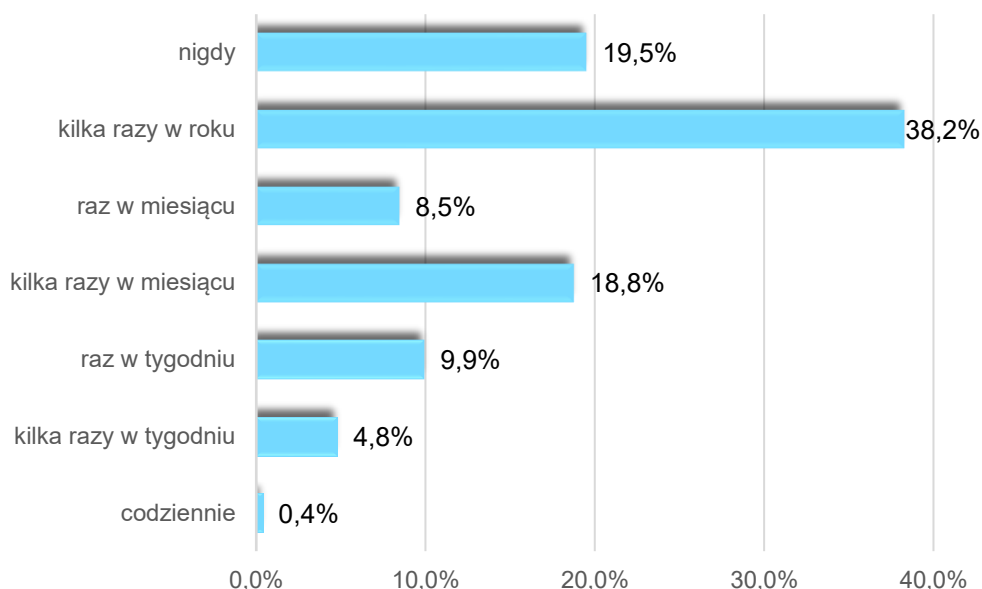

PROBLEM ALKOHOLOWY

W pierwszym pytaniu tego bloku tematycznego, dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 19,5% ankietowanych, natomiast 38,2% z nich sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 18,8% uczestników badania spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, 9,9% – raz w tygodniu, 8,5% – raz w miesiącu, natomiast 4,8% respondentów podało, że pije alkohol kilka razy w tygodniu. Ponadto 0,4% mieszkańców przyznało się do codziennego spożywania tego typu substancji.

Wykres 12. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=272

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Zdecydowana większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się wskazana sytuacja (181 osób, tj. 82,6%). Przeciwna odpowiedź miała miejsce w przypadku 17,4% ankietowanych, z czego 24 osoby zadeklarowały, że miało to miejsce 1 raz (11,0%), 13 respondentów – 2-5 razy (5,9%), a 1 uczestnik badania – 6-10 razy (0,5%). Żaden z badanych nie zaznaczył odpowiedzi „powyżej 10 razy”.

Tabela 6. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=219

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ani razu	82,6%	181
1 raz	11,0%	24
2-5 razy	5,9%	13
6-10 razy	0,5%	1
powyżej 10 razy	0,0%	0

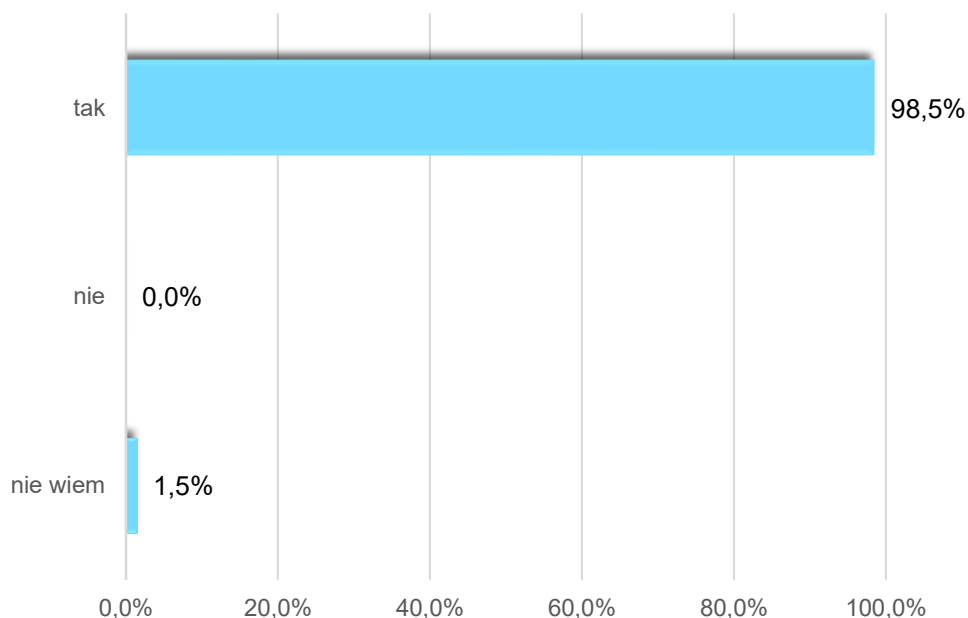
Kolejną analizowaną kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów stwierdziła, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (208 osób, tj. 95,0%). 1 badany wskazał, że zdarzyło mu się to raz (0,5%), natomiast 10 ankietowanych nie posiada prawa jazdy (4,6%).

Tabela 7. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=219

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	95,0%	208
raz mi się to zdarzyło	0,5%	1
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	4,6%	10

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości napojów alkoholowych (98,5%), natomiast 1,5% ankietowanych wskazało na brak wiedzy w tym zakresie.

Wykres 13. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=272

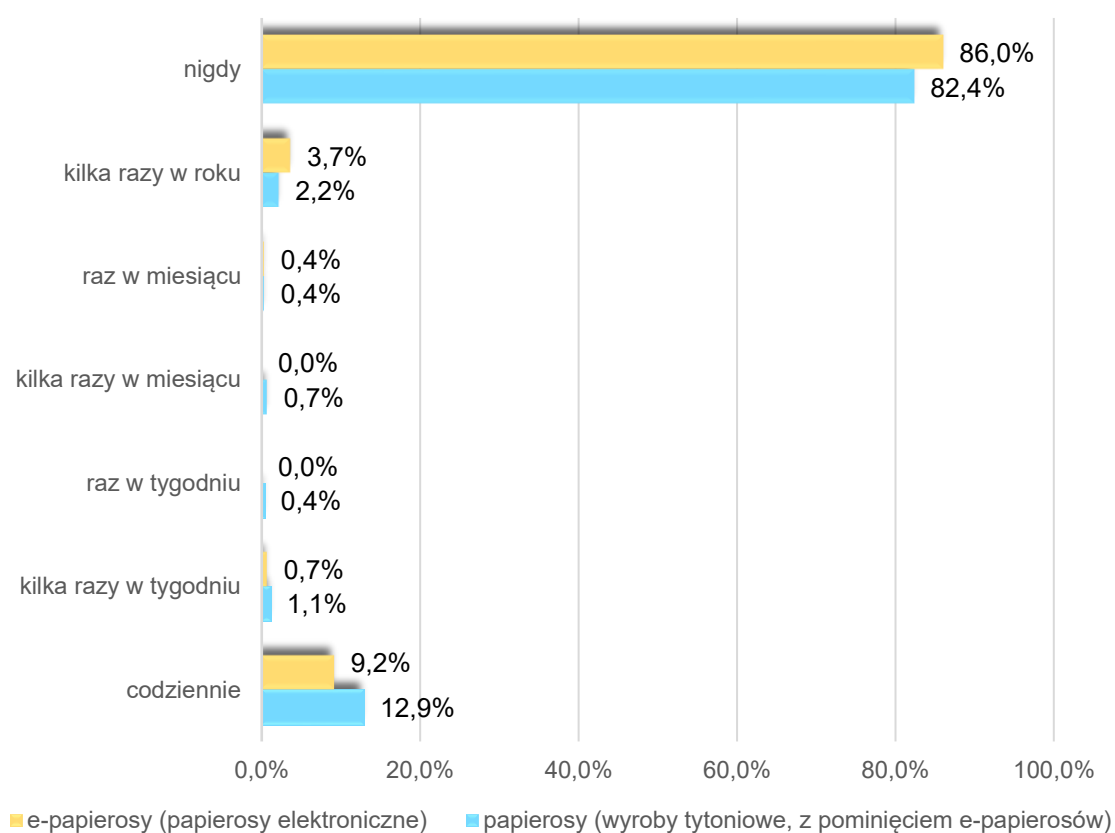

PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy. Papierosy tradycyjne pali 17,7% ankietowanych, spośród których 12,9% pali codziennie, 2,2% – kilka razy w roku, 1,1% – kilka razy w tygodniu, a 0,7% – kilka razy w miesiącu. Dodatkowo po 0,4% respondentów sięga po papierosy raz w miesiącu lub raz w tygodniu. Po elektroniczne papierosy sięga 14,0% badanych, przy czym 9,2% robi to codziennie, 3,7% pali je kilka razy w roku, 0,7% – kilka razy w tygodniu, a 0,4% – raz w miesiącu.

Wykres 14. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=272

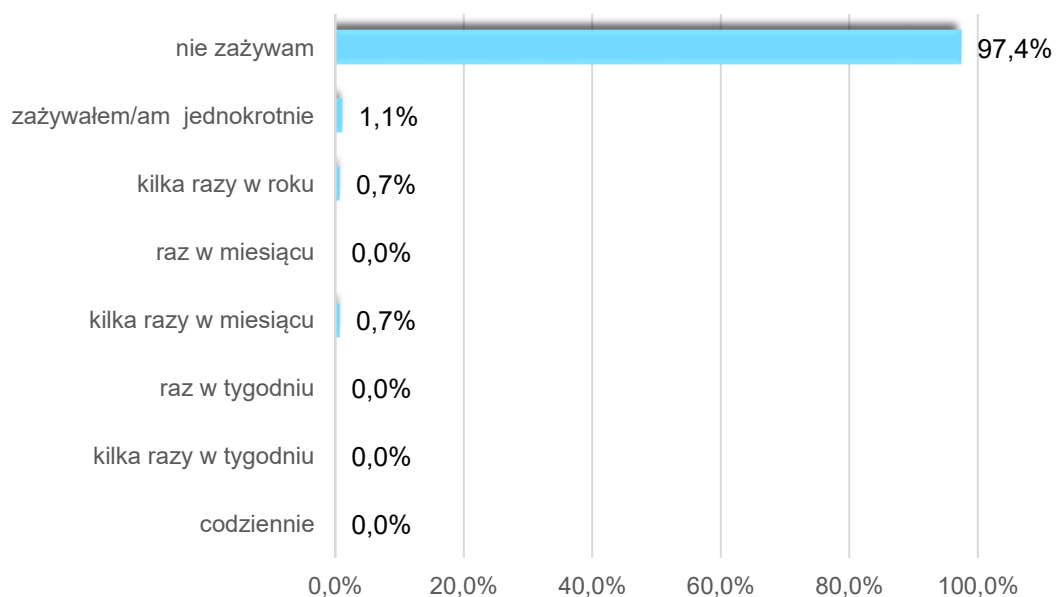

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało 2,5% respondentów, wśród których 1,1% wskazało na jednokrotne zażycie tego typu substancji, a po 0,7% – na kilka razy w roku lub kilka razy w miesiącu.

Wykres 15. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=272

Następnie poproszono mieszkańców o zaznaczenie zażywanych przez nich środków psychoaktywnych. Najczęściej wybieraną substancją była marihuana, którą zaznaczyło 7 osób (100,0%), a 1 badany sięgał po amfetaminę (14,3%).

Tabela 8. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	100,0%	7
amfetamina	14,3%	1
dopalacze	0,0%	0
leki w celu odurzania się	0,0%	0
inne	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

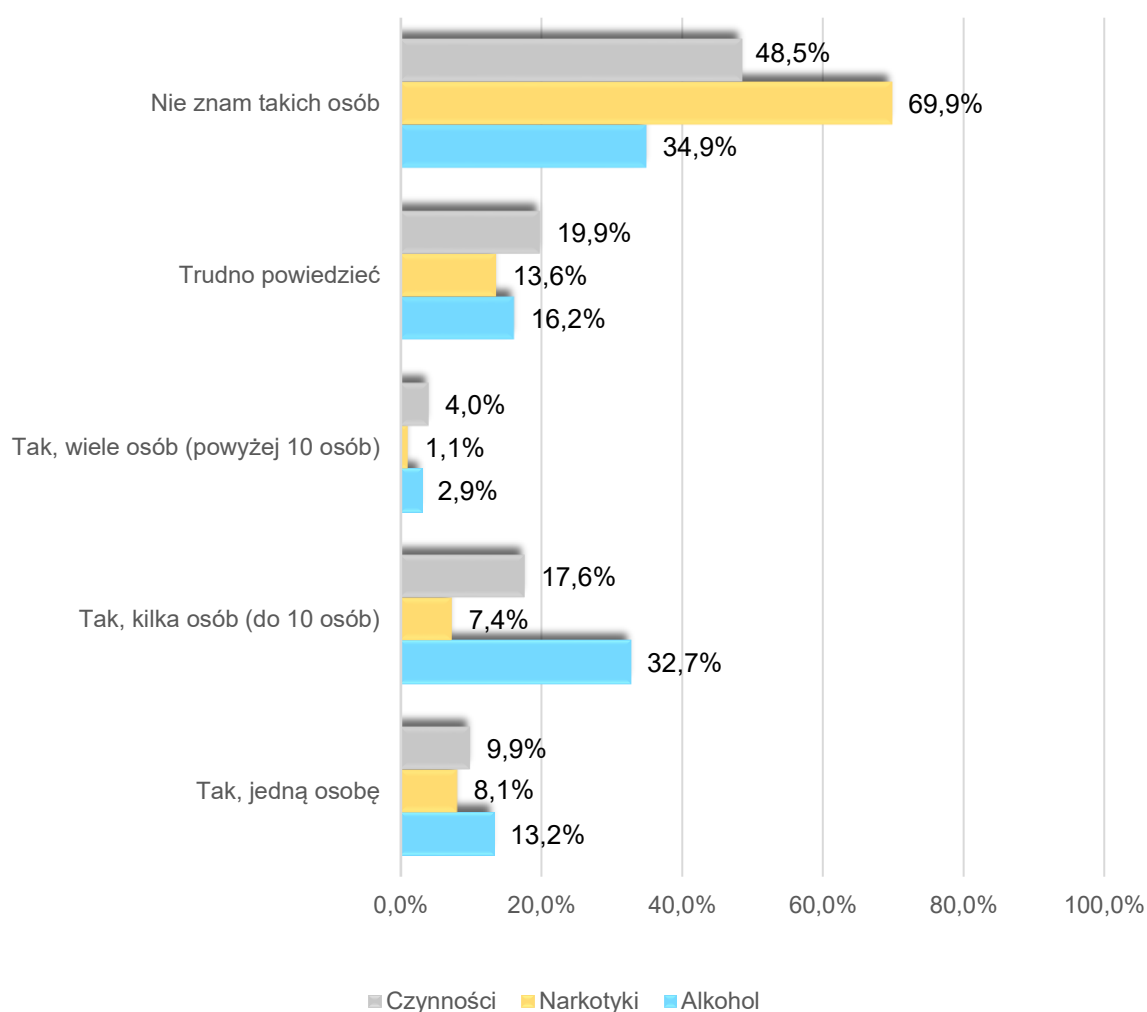
Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- ▶ 48,8% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 32,7% kilka osób (do 10), 13,2% – jedną osobę, a 2,9% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 16,2% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;

- ▶ 16,6% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 7,4% kilka osób (do 10), 8,1% – jedną osobę, a 1,1% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 13,6% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- ▶ 31,5% badanych zna osoby, które dotyczy problem uzależnień behawioralnych, w tym: 17,6% kilka osób (do 10), 9,9% – jedną osobę, a 4,0% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 19,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=272

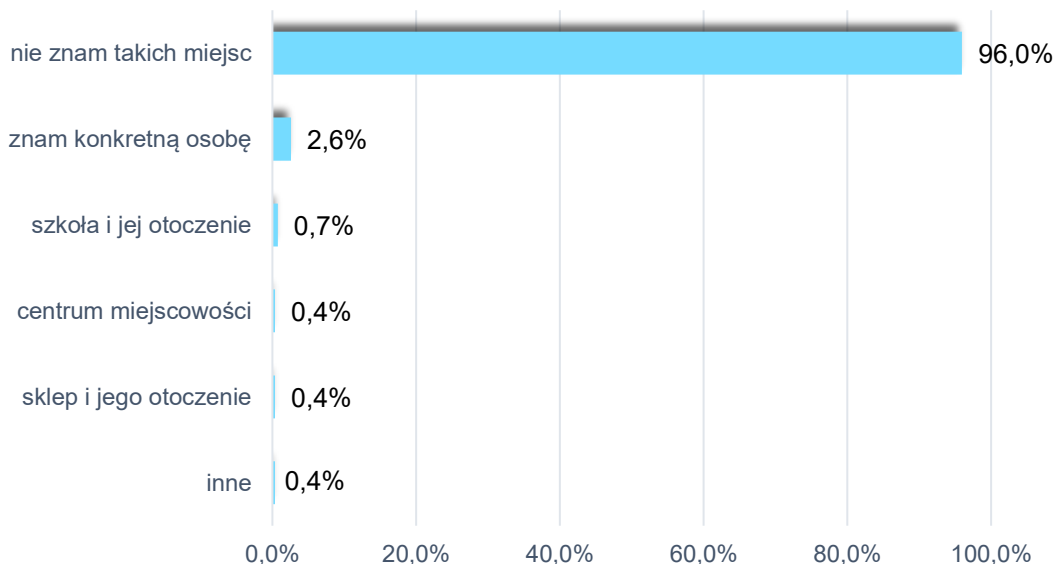

Ostatnim pytaniem z tego bloku tematycznego było to, czy mieszkańcy gminy Obrowo znają miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze. 4,0% badanych pozytywnie odpowiedziało na to pytanie. 2,6% respondentów zna konkretną osobę, która sprzedaje narkotyki lub dopalacze, 0,7% badanych wskazało na szkołę i jej otoczenie,

a po 0,4% wybrało centrum miejscowości, sklep i jego otoczenie lub inne miejsca, wśród których wymieniono *stację benzynową*.

Wykres 17. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=272

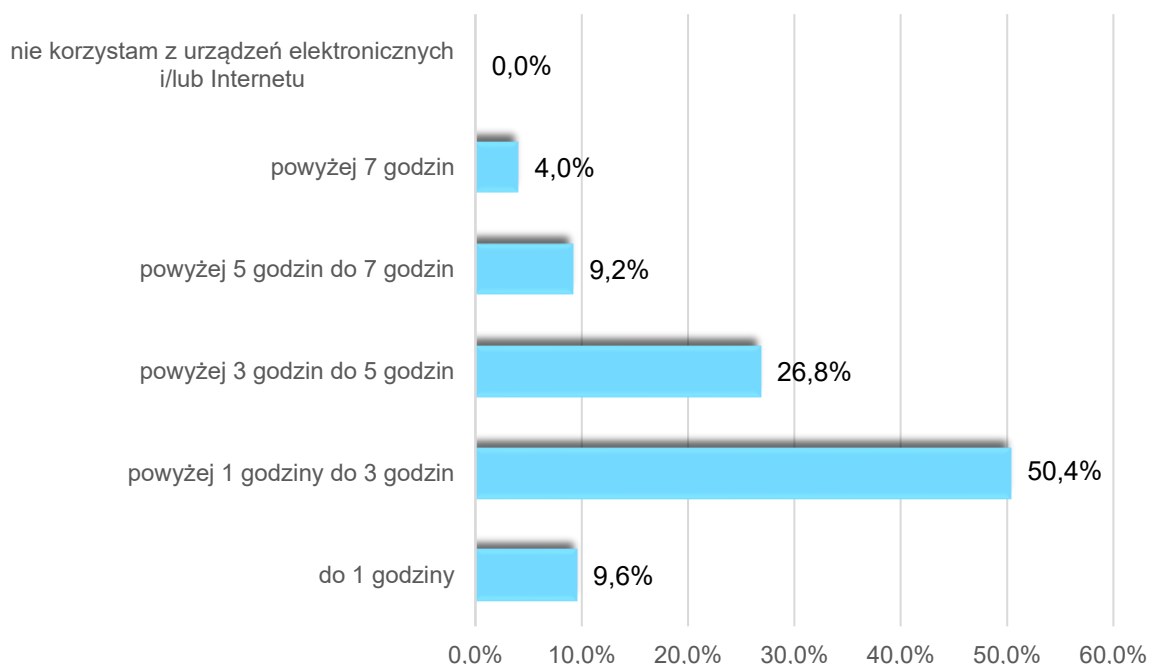
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnym obszarze tematycznym mieszkańców zapytano o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Wszyscy badani korzystają z urządzeń elektronicznych i Internetu codziennie. Najwięcej z nich, bo 50,4%, korzysta robi to powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie, 26,8% – powyżej 3 godzin do 5 godzin, natomiast 9,6% – do 1 godziny. Poświęcanie od 5 do 7 godzin dziennie na korzystanie z urządzeń i Internetu dotyczyło odsetka 9,2% ankietowanych, z kolei powyżej 7 godzin – 4,0% badanych.

Wykres 18. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=272

W dalszej kolejności mieszkańcy mieli odpowiedzieć na pytanie, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Twierdząco odpowiedziała ponad połowa ankietowanych (161 osób, tj. 59,2%), a przecząco – 33 osoby (12,1%). 38 badanych trudno było odpowiedzieć na to pytanie (14,0%), z kolei 40 respondentów nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (14,7%).

Tabela 9. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=272

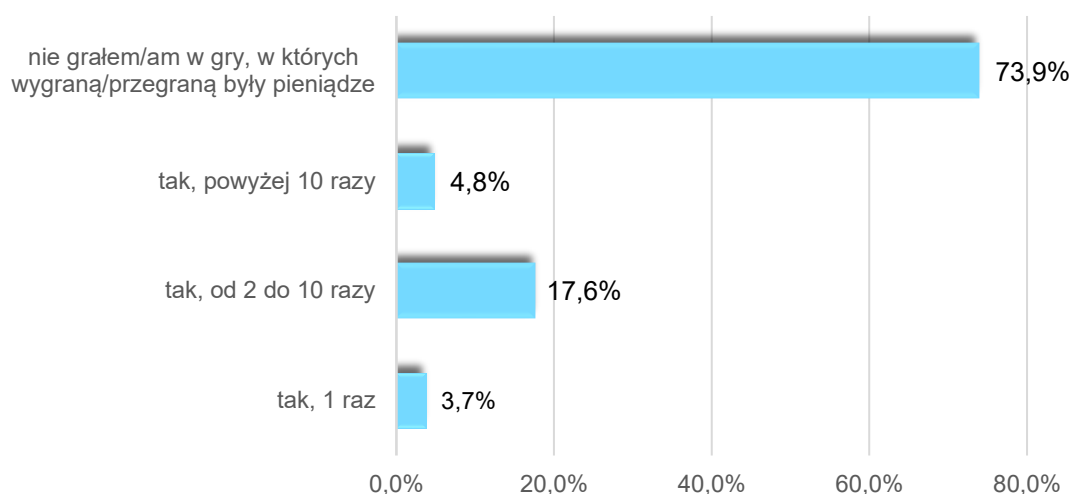
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	59,2%	161
nie	12,1%	33
trudno powiedzieć	14,0%	38
nie przewiduję określonego czasu	14,7%	40

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Anketowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 26,1% dorosłych respondentów, wśród których 17,6%, zadeklarowało, że grało w takie gry od 2 do 10 razy, 4,8% – więcej niż 10 razy, z kolei 3,7% osób zrobiło to raz.

Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraepki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=272

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 23,9% ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (17 osób), ponad połowa badanych temu zaprzeczyła (48 osób, tj. 67,6%), z kolei 6 respondentów miało problemy z odpowiedzią na to pytanie (8,5%).

Tabela 10. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=71

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	23,9%	17
nie	67,6%	48
trudno powiedzieć	8,5%	6

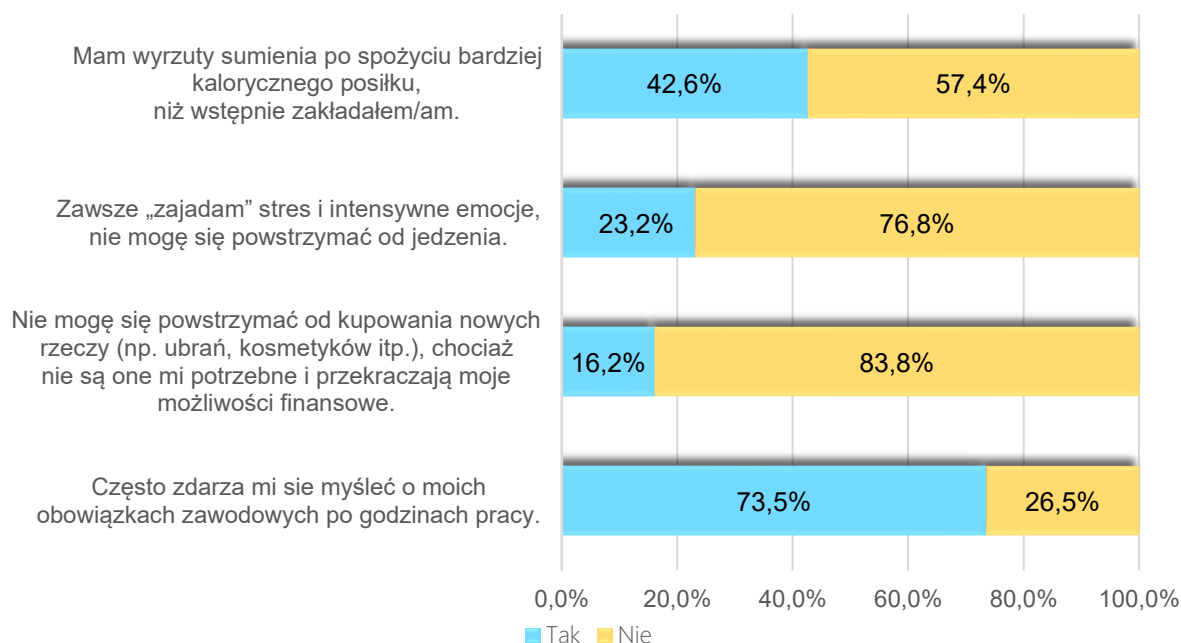
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Gminy, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie pracoholizmu oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- ▶ 73,5% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- ▶ 42,6% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- ▶ 23,2% osób biorących udział w badaniu zajada stres i intensywne emocje,
- ▶ 16,2% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

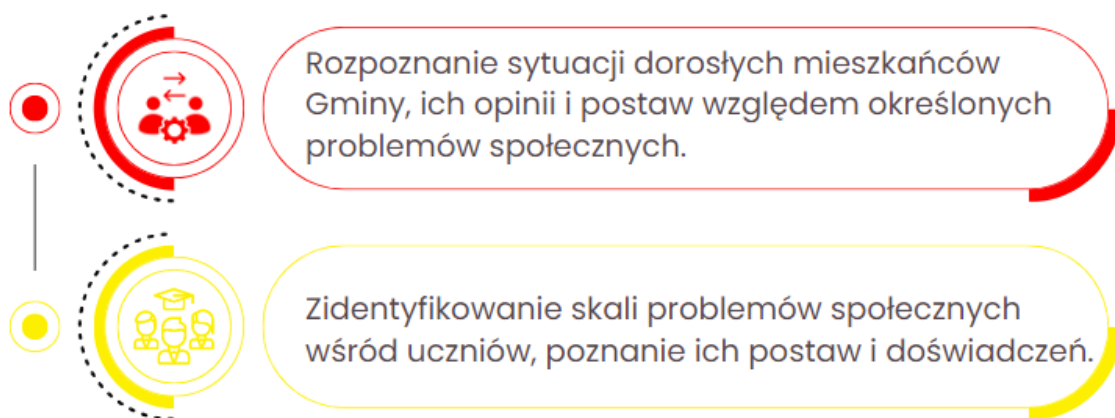
Wykres 20. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=272

ZESTAWIENIE WYNIKÓW DIAGNOZY

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów występujących w środowisku lokalnym takich jak: uzależnienie od alkoholu, papierosów, narkotyków i urządzeń elektronicznych, hazard i inne problemy natury behawioralnej w odniesieniu do opinii dzieci i młodzieży oraz z perspektywy dorosłych mieszkańców. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych i profilaktycznych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

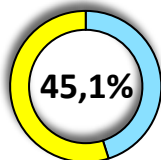
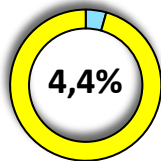
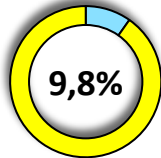
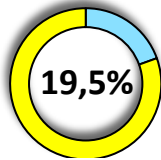
W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane **rekomendacje**. Poniżej znajduje się **podsumowanie wniosków z badania** diagnozującego aktualną skalę problemów społecznych na terenie Gminy, natomiast w dalszej części zamieszczono rekomendacje do dalszych **działań profilaktycznych** skierowanych do uczniów, dorosłych mieszkańców gminy Obrowo oraz instytucji, których celem jest szeroko pojęta profilaktyka.

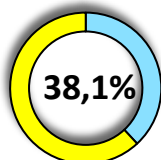
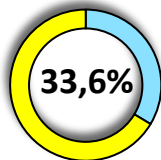
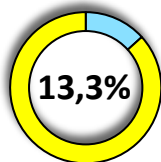
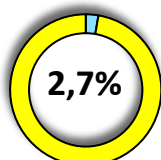
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=113.

PROBLEM ALKOHOLOWY

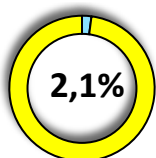

PROBLEM NIKOTYNOWY

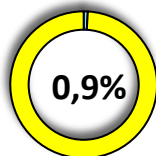
PROBLEM NARKOTYKOWY

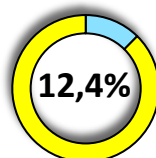
uczniów deklaruje zażycie środków psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu.

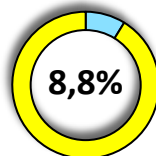
uczniów deklaruje zażywanie środków psychoaktywnych regularnie/codziennie.

uczniów przyznaje się do zażywania narkotyków/dopalaczy w ciągu 30 dni przed badaniem.

uczniów uważa narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

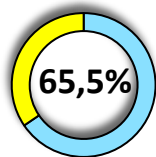

uczniów uważa dopalacze za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

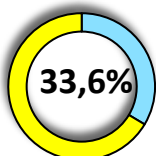
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

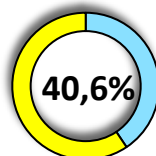
uczniów deklaruje korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu codziennie.

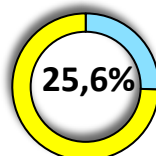
uczniów spędza czas na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu znaczne ilości czasu, tj. powyżej 3 godzin w ciągu dnia.

uczniom zdarzyło się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i Internetu np. przed rodzicami.

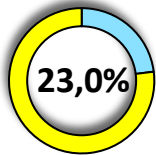
uczniów deklaruje granie w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze, w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

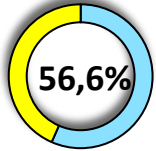
uczniów podjęło się zachowań hazardowych więcej niż 1 raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

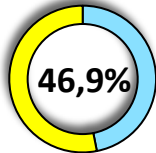
ZABURZENIA ODŻYWIANIA

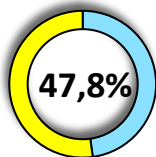
uczniów nie wie, czym są zaburzenia odżywiania.

uczniów uznaje anoreksję za zaburzenie odżywiania.

uczniów uznaje napadowe objadanie się za zaburzenie odżywiania.

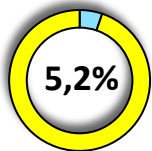
uczniów uznaje bulimię za zaburzenie odżywiania.

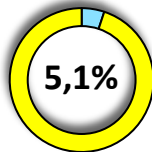
WNIOSKI Z BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=272.

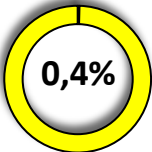
PROBLEM ALKOHOLOWY

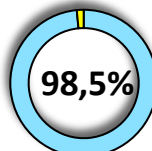
dorosłych mieszkańców spożywa alkohol kilka razy w tygodniu i codziennie

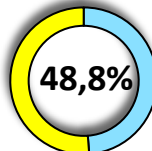
dorosłych mieszkańców straciło kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (upiło się) częściej niż 1 raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.

dorosłych mieszkańców prowadziło pojazd mechaniczny po spożyciu alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem.

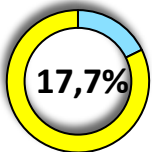

dorosłych mieszkańców uważa, że picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka.

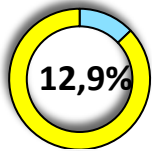

dorosłych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, które nadużywają alkoholu.

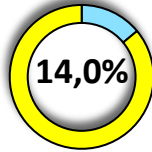
PROBLEM NIKOTYNOWY

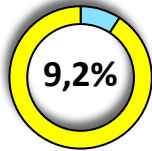
dorosłych mieszkańców pali papierosy tradycyjne.

dorosłych mieszkańców pali papierosy tradycyjne codziennie.

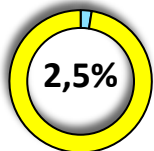
dorosłych mieszkańców pali e-papierosy.

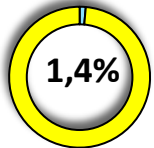
dorosłych mieszkańców pali e-papierosy codziennie.

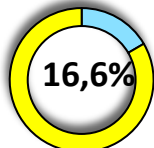
PROBLEM NARKOTYKOWY

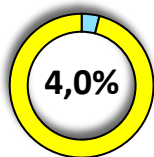
dorostych mieszkańców zażywało środki psychoaktywne.

dorostych mieszkańców zażywało środki psychoaktywne częściej niż jeden raz.

dorostych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, które nadużywają narkotyków.

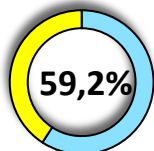

dorostych mieszkańców zna miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki i dopalacze.

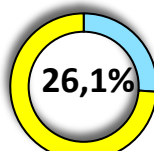
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

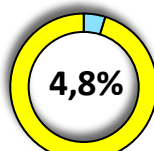
dorostych mieszkańców korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 3 godzin dziennie.

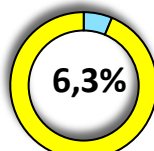
dorostym mieszkańcom zdarza się korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali.

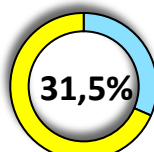
dorostych mieszkańców grało w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze (w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem).

dorostych mieszkańców grało w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze więcej niż 10 razy (w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem).

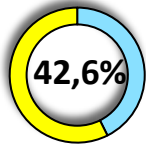
dorostych mieszkańców grało w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną.

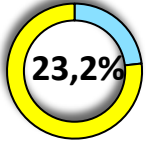
dorostych mieszkańców zna osoby w swoim otoczeniu, które dotyczy problem uzależnień behawioralnych.

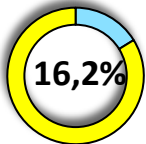
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

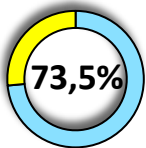
dorosłych mieszkańców ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali.

dorosłych mieszkańców zawsze zajada stres i inne intensywne emocje i nie może się powstrzymać od jedzenia.

dorosłych mieszkańców nie może się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe.

dorosłych mieszkańców często myśli o swoich obowiązkach zawodowych po godzinach pracy.

REKOMENDACJE

- **Ograniczanie dostępności** napojów alkoholowych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży (redukowanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, regularne kontrole punktów przez członków GKRPA),
- włączanie się w lokalne oraz ponadlokalne **kampanie profilaktyczne**, a także tworzenie autorskich akcji,
- realizowanie **programów profilaktycznych**, ze szczególnym uwzględnieniem programów o udowodnionej skuteczności, rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- rozwój i stałe zwiększanie dostępności do **poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej** osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, osób współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA),
- podnoszenie **kompetencji** osób i instytucji działających w obszarze uzależnienia od alkoholu, poprzez organizowanie szkoleń i kursów,
- prowadzenie **działalności edukacyjnej i szkoleniowej** dla sprzedawców z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

- Promowanie wśród społeczności lokalnej **zdrowego trybu życia**, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- **ograniczenie dostępności** do papierosów dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy,
- rozpowszechnianie **materiałów profilaktycznych**, dotyczących szkodliwości nikotyny,
- wdrażanie do placówek ochrony zdrowia **Programów Profilaktyki Chorób Odytoniowych**, skierowanych do osób mających więcej niż 18 lat i palących papierosy lub inne wyroby tytoniowe, będących w średnim wieku (między 40 a 65 lat),

- zachęcanie placówek oświatowych do wprowadzania **szkolnych programów zapobiegania palenia tytoniu** oraz wzmocnienie egzekwowania zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na terenie szkół oraz w ich pobliżu.

- Przeprowadzanie **szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców**, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych,
- prowadzenie szerokiej **działalności edukacyjnej**, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy,
- poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków lub zażywających je w sposób szkodliwy, poprzez **rehabilitację, ograniczanie szkód zdrowotnych oraz reintegrację społeczną**,
- inicjowanie poszerzania oferty placówek ochrony zdrowia o programy wychodzenia z narkomanii.

- Prowadzenie strategii profilaktycznych w zakresie uzależnień behawioralnych, poprzez rozwijanie **umiejętności psychospołecznych** dzieci oraz **kompetencji wychowawczych** rodziców i opiekunów,
- realizowanie **warsztatów, spotkań oraz kampanii informacyjnych** w zakresie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz zachowań konsumenckich,
- **wzmacnianie czynników ochronnych** oraz **niwelowanie czynników ryzyka** wśród dzieci i dorosłych, które wpływają na ich sposób postrzegania siebie, występowanie nieprawidłowości w zachowaniu i podejmowaniu decyzji oraz determinują określone przekonania formujące schemat postępowania,
- tworzenie i rozwój **alternatywnych form spędzania czasu wolnego** dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży na terenie Gminy,
- zwiększanie kompetencji zawodowych w szczególności **pedagogów oraz psychologów** szkolnych w zakresie rozpoznawania i udzielania

wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych,

- poszerzenie istniejącej oferty miejsc udzielających pomocy i wsparcia o **poradnictwo w zakresie uzależnień behawioralnych**, a także proponowanie **terapii w placówkach specjalistycznych**,
- świadczenie pomocy osobom zmagającym się z uzależnieniami behawioralnymi w Gminie, poprzez **wzmacnianie samopomocowych form wsparcia** oraz udzielanie pomocy finansowej i organizacyjnej **organizacjom pozarządowym** realizującym działania w obszarze uzależnień behawioralnych,
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez **dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji**.

BIBLIOGRAFIA

1. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009, s. 19-20.
2. Habat B. (red.), Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2016, s. 83-84.
3. Pilch T., Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003, s. 92.
4. Skarbek W., Wybrane Zagadnienia Metodologii Nauk Społecznych, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013, s. 62-63.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

SPIS TABEL

Tabela 1. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=21	9
Tabela 2. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=3	11
Tabela 3. Jakie były to substancje? N=3	12
Tabela 4. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeniach elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami? N=113	14
Tabela 5. W jakie gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=45	15
Tabela 6. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=219	19
Tabela 7. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=219	20
Tabela 8. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=7	22
Tabela 9. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=272	25
Tabela 10. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=71	26

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wiek: N=113	8
Wykres 2. Klasa: N=113	8
Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=113	9
Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=113	10
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=113	11
Wykres 6. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, napoje energetyczne, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=113	13
Wykres 7. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=113	14
Wykres 8. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrażki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=113	15
Wykres 9. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=113	16
Wykres 10. Wiek: N=272	18
Wykres 11. Wykształcenie: N=272	18
Wykres 12. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=272	19
Wykres 13. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=272	20
Wykres 14. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=272	21
Wykres 15. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=272	22
Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=272	23

Wykres 17. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=272	24
Wykres 18. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=272	25
Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=272	26
Wykres 20. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=272.....	27

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Struktura badanej grupy	6
Rysunek 2. Płeć: N=113	7
Rysunek 3. Płeć: N=272	17